

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja kot priloga „SLOVENCU“ vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto; 40 kr. za pol leta. Naročniki „Slovenca“ ga dobivajo zastónj. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: Uredniku „DOMOLJUBA“ Ljubljana Trnovo; naročnina in inserati pa opravištvu v semeniških ulicah št. 2. — Naznanilo stane 8 kr. za dvostopno petit-vrsto, če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat, in 15 kr., če se tiska trikrat. Večkratno tiskanje je še veliko ceneje.

Štev. 3.

V Ljubljani, 6. februvarija 1890.

Letnik III.

Kaj je novega po svetu?

Dné 3. februvarija so se zopet na Dunaju zbrali državni poslanci. Ker se je posrečilo vladi, da je dosegla nekako spravo med Čehi in liberalnimi Nemci na Češkem, zato se ne vé za trdno, kako se bodo sedaj razdelile stranke v državnem zboru; ali bodo liberalni Nemci še pri vsaki priliki nasprotovali in nagajali vladi, ali se bo morebiti vlada bolj nanje ozirala in kakor se sliši, tudi nekaj od njih posadila na ministerske stole. Gotovost v tem oziru nam bo donesla bližnja prihodnost; že danes pa smemo reči, da bodo verni katoliki in Slovani v Avstriji še marsikaj britkega poskusili, preden se bodo veselili svojih izpolnjenih in opravičenih zahtev, treba se torej vtrditi, da smo pripravljeni za vse, kar pride. Zato pred vsem tudi Slovenci opustimo vse osobne prepire ter skrbimo edino za svojo srečo, zakaj od drugih nam ni pričakovati ničesar. — Za dunajskega nadškofa je cesar imenoval vojaškega škofa dr. Grušo. Boljšega škofa bi cesar Dunajčanom ni mogel izbrati; dr. Gruša je namreč poseben prijatelj rokodelcev in delavcev, on je za Avstrijo predsednik katoliških družb rokodelskih pomočnikov; novi škof je v sinovski ljubezni vdan sv. Očetu in svojemu cesarju. — Na Francoskem vlada še vedno odteguje plače vestnim duhovnom, ki nočejo trobiti v njen brezverski rog; škoda, da so verni pošteni poslanci med seboj v vednih razprtijah, da ne morejo tako braniti svoje svete stvari, kakor bi bilo potrebno; ljudstvo francosko pa ne pozabi onih vrlih duhovnov in nabrali so za 240 duhovnov, ki so brez plače, že 40 tisoč gld. Tudi med Francozi se vzbuja velika nejevolja proti Judom; zvedelo se je namreč, da je samo bogatin in jud Rotšild dal za zadnje volitve

več kakor cel milijon gold. Zato seveda ima v zbornici take brezvestne kimovce, ki molče in pritrujejo, ko on na stotine milijonov spravlja v svoj žep na stroške ubogega ljudstva. — Na Nemškem se živo razvija delovanje za nove volitve v državni zbor. Nemški katoliki v svojem volilnem oklicu zahtevajo za cerkev prostost, tirjajo, da se krščanski duh vrne v postave in javno življenje, da se bolje poskrbi za delavca in kmeta, in da naj država bolj varčuje z ljudskim imetjem. Vidi se, da so verni katoliki povsod najboljši prijatelji delavca in kmeta; imajo ga namreč za svojega brata, ne pa za brezumno „mašino“, kakor brezverski bogatini in oderuhi. — Na Španskem je ozdravel mladi kralj in zmeda, ki je grozila kraljestvu, se je saj za nekaj časa nekoliko poravnala. Pri sosedih španskih, na Portugalskem pa vlada med ljudstvom velika razburjenost, ker je domača vlada odjenjala Angležem glede nekih posestev v Afriki. Angleži so v tem oziru zelo krivični, kjer tem kramarjem kaže kaj dobička, nič ne vprašajo za pravico. Portugaleci se skušajo združiti s Španci, da bi se skupno lažje ustavljali predrzni sili Angležev. Vsled teh dogodkov raste med ljudmi nejevolja in republika ima vsaki dan več prijateljev. — Italijanom njih po krivici zjedinjeno kraljestvo napravlja vedno večje zadrege, vsaki dan se lahko prepričujejo, da krivično blago nima teka. V Rimu so mestni očetje na kantu z mestnim imetjem; ko bi jim vlada ne bila pomagala s tremi milijoni, ne bi bili mogli poravnati računov za preteklo leto. — Zoper krivične vlade predloge, vsled katerih bodo oropane cerkve vseh dobrodelnih naprav za božjo službo in za reveže, oglašajo se po-

šteni, tudi sicer cerkvi neprijazni ljudje; vlada še ni gotova, ali ji bodo to predlogo potrdili v senatu to je v višji, gosposki zbornici ali ne. Tudi vsi italijanski škofje so v skupnem pismu ugovarjali tem vladnim nakanam; v tem pismu pojasnjujejo, da taka predloga nasprotuje veri, pravici in prostosti, katero gledé svojega imetja mora po postavi uživati vsaki državljan. — Umrl je v Turinu brat kraljev, princ Amadej in sicer previden s sv. zakramenti;

to pa boli brezverske liste, katerim zadnji čas ta veljak ni bil všeč, ker ni maral živeti v Rimu, ker ni hotel, da bi bil njegov sin rojen v Rimu in da bi mu bili dali ime: rimski grof. Vedel je dobro, da je Rim mesto papežev. — Na *Balkanu* države množijo število vojakov; Srbska in Črnagora sta si v zadnjem času nekam bolj prijazni, kakor prej; iz dogodkov sklepati, smemo misliti, da prihodnjo pomlad še ne bo vojske.

Kaj je novega po Slovenskem?

Ljubljana. (Katoliško politično društvo.) Pri osnovalnem shodu so zbrani v odbor „Katoliškega političnega društva“ ti-le gospodje: Oton Detela, grajščak in deželni odbornik; dr. V. Gregorič, zdravnik in mestni odbornik; A. Kalan, kapelan in urednik „Domoljubov“; A. Klein, solastnik tiskarne, mestni odbornik itd.; K. Klun, deželni in državni poslavec; V. Bohrman, veletržec in posestnik; dr. J. Šušteršič, advokatni koncipijent; Ig. Žitnik, vikar, urednik „Slovenca“ in deželni poslanec. — Za namestnika trgovca in posestnika gg.: F. Peterca in K. Polak. Društvo šteje že okolu 100 udov, večinoma v Ljubljani in vedno se oglašajo novi. Letnina znaša 1 gld., vendar za revnejše posebno delavce, kmetovalce in obrtnike sme odbor letnino po

ljubno znižati. — Tako društvo nam je potrebno, bo ude podučevalo o njih pravicah in jim pri vsaki priliki pomagalo do teh pravic. Želeti je torej, da se prav obilno udov vpiše v društvo. Vsak imenovan gospodov rad sprejema nove ude.

(Dalje prihodnjic.)

Kranjsko. V Starem Trgu pri Ložu je umrl 15. jan. župnik g. Blaž Lenček in 17. potem so ga slovesno pokopali. Naj v miru počiva! — V Sušiji v ribniški dolini je bil za župana izvoljen spoštovani posestnik z Sušiji Fort. Kozina. — V Kamniku je izvoljen za župana g. Jos. Močnik, lekarnar in hišni posestnik; svetovalci so pa gg. F. Eksler, F. Hajek, F. Prašnikar. — Šmartno pri Litiji je postala prva vas — pokroviteljica Ciril-Metodove

Listek.

Cesarjev rojstni dan.

Ura v zvoniku sv. Štefana na Dunaju je bila deset zvečer, a njen sicer močen glas se je komaj čul ta večer, ker se je daleč na okrog razlegala vojaška godba pred palačo cesarjevo na predvečer njegovega rojstnega dne. Cesar Franc, katerega imamo v mislih, bil je znan in pri ljudstvu posebno priljubljen zaradi svojega blagega srca in radodarne roke. Brezštevilne množice ljudi so se motale po ulicah okrog vojaške palače in hiše vse okoli so bile okrašene z zastavami. Slava-klici so se razlegali po trgu, veselje je napolnjevalo srca pričujočih, niso čutili hudega mraza, bil je namreč 11. februar.

Tiho pa je bilo in mrtvo blizu tam v neki zakotni ulici. Večinoma so bile hiše že temne, ljudje so že počivali in morda sanjali o sreči, ki jim v resnici vedno le laže. Edino v hišici št. 120 se je bliščela luč iz malega okna, ki je bilo nekoliko odprto. Čulo se je že od daleč iz okna glasno vzdihovan-

vanje; večinoma je slišal te glasove le ponočni čuvaj, ako je ob določeni uri šel mimo hiše.

Ta večer pa si videl stopati po tej ulici moža velike postave, zavitega v dolg plašč, ki ji zvedavo ogledoval hišico na desno in levo, kakor da bi iskal kake hišne številke. Tako pride pred hišo s številko 120. in obstoji. „Tukaj torej vlada grozna revščina, tako so mi poročali,“ mrmra mož samseboj. Kar začuje glasen vzdih, ki ga vzdrami iz premišljevanja; varno se bliža oknu, od katerega dohajajo tožni glasovi in kmalo vidi v sobico. Pretresen odstopi par korakov, neznana žalost napolni mu srce in solze se mu svetijo v očeh. Videl je pred seboj mesto skrajne reve. V sobi ni bilo nobene peči in vendar tako huda zima. V kotu je bilo nekaj slame, na njej je ležal in ječal bolnik, boreč se s smrtjo s sklenenimi rokami na prsih. Poleg njega na mizici videl je skorjo kruha poleg križa, pred katerim je klečala deklica; bila je kakor videti, hči bolnega moža. Večkrat vstane dekle od molitve, ter obriše bolniku roso čelo, ne sluteč da so to zadnji izkazi njene otročje ljubezni do očeta. Oče, vzdihovala je sirota, oče, upam, da vam bo bolje; o Bog pomagaj mama! In

družbi ter je družbi v ta namen doposlala 121 gld. 48 kr. Posnemanja in hvale vredno! — V Ribnici je dne 29. jan. g. okrajni glavar slovesno pripel znamenje Fr. Jos. reda, s katerim je cesar odlikoval Ribniškega dekana, kanonika g. M. Skubica. — Umrl je v Kranju slikar in zlatar g. Al. Gözl. — V Sodrašici je za župana izvoljen Jurij Drobnič, odborniki so: Prim. Pakiž, Ivan Šega, S. Veresel, A. Adamič, Mat. Skub in Jos. Kozina. — Umrl je v Dravljah bogoslovec 3. leta g. Jan. Tome. Pokoj njegovi duši! — Zlato poroko je obhajal dne 26. jan. g. Kadeřavek, bivši strojevodja v Blasnikovi tiskarni. Še mnogo let! — V Višnji gori so dobili za farno cerkev lep nov križev pot. Čast radodarnim faranom. — V Mokronogu imeli so o Božičnih praznikih misijon, ki bo gotovo fari donasal obilno blagoslova božjega! — Na Čemšeniku v Dobski fari je umrl 83letni baron K. Kodeli. — Iz občine Stanje nam poroča ondodni vrli župan, kako je tudi med njimi hudo razsajala hripa, da je bila večina ljudi bolna, nekateri celo dvakrat. Gorko je tudi pri nas — pravi dopisnik — sneg je večinoma skopnel in ako bode gorkota trajna, ne bo se bati pozebljine, ki nam je lani napravila veliko škodo. Predpust je letos zelo miren; hripa hladi ljudem vročo kri. — Umrl je 28. jan. posestnik Jožef Brunskole, star 81 let, v Griču pri Črnomlju. bil je pošten, spoštovan mož, blag sosed, ki naj v miru počiva!

Zg. Tuhinj poleg Kamnika. Deželna vlada je dovolila v Zg. Tuhinju vsako leto štiri semnje za

živino in za blago. To je nam v veliko pomoč; zakaj poleg gozda in polja nam živinoreja daje poglavitne prihodke, posebno še sedaj, ko je poskočila cena pri živini. Toda v semenj smo morali z živino najbližje v Kamnik in Motnik. To je pa na vsako stran po 3 in 2 uri hodá, z živino se v tem času seveda ne pride. Naša živina je lepa in vtrjena za delo, pa tudi zadovoljna s srednjo krmo ali klajo. Tudi drugo hišno orodje bomo od sedaj dobivali doma, kar smo morali do sedaj iskati v Kamniku. Semnji bodo vsako leto 20. februarja, 3. aprila, 12. julija in 21. septembra. Prvi bo torej letos po pepelnici tisti dan, upamo da bode na semnju dovolj blaga pa tudi kupcev.

Iz Vipavskega se nam poroča: Znava bolezen influenza pojenjuje tukaj, vendar je nekatere ljudi pobrala, ki so imeli že prej kako bolezen, pa je še influenza pritisnila in tako bolniku pomagala zgodaj v grob. Ljudje sodijo, da je ta bolezen se tako razširila, ker so sedaj v januarju tako gorki dnevi. Na jutro in zvečer je sicer mrzlo, a čez dan je toplo, kakor že v pozni spomladi. Navadno je v tem času razgrajala huda burja, po celi teden in še več dni skupaj. Boje se, da bode pa v februarju ali celo v marcu hotela nadomestiti, kar je sedaj zamudila. Vino Vipavsko v ceni vedno raste. Sedaj ga že težko dobiš po 16 gld. hehtoliter, nekateri ga drže po 20 gld. in se čez, ker mislijo da se bode še podražilo na spomlad. Veliko živine, konj, krav s teleti in volov gre tod mimo na Laško. Dobro zna-

svetle solze vlijo se dekletu čez nedolžni obraz in hčerka se zopet sklone pred križanega! Prizor res pretresljiv, ki omeči tudi najtrdovratnejše srce!

Tujec pod oknom ginen potrká z levo na okno z desno pa seže v svoj žep po denar. Dekle se plaho ozre proti oknu in meni, da je prišel ponočni čuvaj vprašat kako je očetu, stopi k oknu. Roko zagleda pred seboj in čuje glas: „Na, in streži svojemu očetu, a ne pozabi tudi na-se; kupi si posteljo drva in peč, Bog blagoslavlja tvojo otročjo ljubezen. Kmalu zopet pridem poprašat, kako je z vami.“ Preden je mogla deklica videti tujca in se mu zahvaliti, izginil je že v drugo ulico.

Kako srečna je bila sedaj deklica, pogledala je denar in videla, da je rešena revščine. Kako iskrena zahvala puhtela je iz njenih ust proti nebesom. K bolniku se sklone, rekoč: Oče, sedaj sva rešena!

„Da, Julika, rešena sva,“ deje oče z rahlim glasom in ni ga bilo več glasu izvabiti od njega, sapa je postajala težja in le z očmi se je še mirno oziral na blago hčer.

Kako rada bi bila Julika skočila na cesto in v prodajalnice in v lekarno, a ni si upala pustiti ne

za trenutek očeta samega, a angelj smrti se je v tem približal v sobico in malo časa pozneje je trpin na slami sklenil svoje življenje, svoje trpljenje. Julika plaka kakor otrok in kdo bi jo bil potolažil. da se ni oklenila križanega v živi veri in zdelo se jej je, da čuje besede: da vidimo zopet se nad zvezdami. In v tej nebeški veri je našla tolažbo svojemu užaljenemu srcu uboga, zapuščena sirota.

V svetilnico prilije olja, položi glavico na mizo, trudna je do smrti, rada bi nekoliko zadremala, a zastonj. Tako vene cvetka, katero je potrl vihar v prvi pomladi, a ne zvene; ko se prikaže solnce s svojo svetlobo in gorkoto, tedaj oživi na novo in krepkeje, v viharju se je vtrdila.

* * *

Zvečer 13. februarja pripelje se mrliški voz pred hišo šte. 120 in par mož položi na voz rakev pokojnega očeta, da jo odpeljejo na oddaljeno pokopališče. Možje stopajo poleg voza in v žalosti vtopljenja, drhteča od mraza omahuje in omedleva Julika za vozom — skoro sama. Po velikih mestih ni prijazne sosedščine, kakor na kmetih. kjer ob takih žalnih prilikah sosedje sami vravnajo vse potrebno

menje za slovenskega kmeta, kder ima kako kravo za prodati je le vesel, ker je cena poskočila. kje boše tudi kmet prejel denar za svoje potrebe?

Od Drave. Milostljivi gospod knezoškof Mariborski so za novo leto duhovnikom razposlali latinsko pisani „pastirski list“, v katerem lepo razlagajo, kako da naj duhovniki ravnaajo, da bodo se po svetu spolnovali besede angeljskega petja: „Slava Bogu na visokosti, a na zemlji mir ljudem dobre volje“. Prvo in drugo se, kakor med ostalim pravijo, povspešuje, če duhovniki vestno izvršujejo dolžnosti do Boga in do njegove namestnice sv. Cerkve, ako podpirajo papeža in škofo, če spoštujejo cesarja in ako vernikom nasproti zvesto opravljajo od Kristusa jim izročeno službo „učiteljstva“ z razlaganjem krščanskega nauka, službo „rešiteljstva“ s pomočjo svetih zakramentov, službo „gospodarstva“ ali vladarstva z nagibanjem k dobremu ter z odvrčanjem od hudega. — Šolska „Družba ss. Cirila in Metodija“ izdala je knjižico z naslovom: „Junaki“. Med opisanimi junaki so sledeči slovenski Štajarci: Anton Usar iz Mozirja, stotnik Ignacij Medved iz Vojnika, Franc Gornik od sv. Jakoba v Slovenskih Goricah, neka žena v Slovenskih Goricah hoče umreti namesto v smrt obsojenega moža svojega in tako totega reši, potem še Vukovič, Marinič, Lužar in Buhánc; v knjižici najdeš tudi berilo in sliko s „Turki pred Radgono“. — Marljivi gospod nadučitelj Nerat v Mariboru je oskrbel tiskani imenik šol, šolskih oblastij, učiteljev, krajno-šolskih načelnikov in nadzorovalcev, število

Edino neki tujec, zavrt v plašč, stopal je oddaljen nekaj stopinj za vozom. Bil je isti tujec, ki je zvečer pred smrtjo pokojnega moža Juliki skozi okno izročil zavitek denarjev. Danes je zopet prišel. da popraša po bolniku, a pogrebeci so mu razjasnili vse. Zamišljen stopa za vozom; pred očmi mu je hčerka pokojnikova, ki je s toliko ljubeznijo stregla ubogemu očetu in ki sedaj plaka za pokojnim kot za svojim najdražjim zakladom. Hotel je to ljubezen poplačati in zato spremlja pogrebee do pokopališča, kjer so pokojnikovo truplo položili v hladni grob.

Julika je klečala ob grobu in jokala. Tedaj stopa naš znanec pred njo.

„Ne jokaj dekle, Bog ki ti je vzel očeta, skrbel bo za-te, jaz hočem biti tvoj oče“, tedaj odgrne plašč v katerem je bil zavrt in grobokop ves preplašen vsklikne: „Za božjo voljo, to je cesar!“

Bil je res cesar Franc, ki je pred in po rojstnem svojem godu delil revežem dobrote. Julika je bila z vsem bogato oskrbljena.

Lepo je blago srce, naj bije v kraljevi palači ali pa v koči reveževi.

učencev po vseh slovenskih krajih. Med spodnještajarskimi osebami najstarejši je g. Régolec, dosluženi nadučitelj pri Sv. Križu blizu Ljutomera; rojen je leta 1801., sedaj živi v Mariboru.

Celje. Dne 28. oktobra 1886 se je po Braslovčah raznesla strašna novica, da so Julijano Smrečnik našli umorjeno. Trdilo se je, da je to storil posestnik in usnjar Gregor Apad. Pri porotnih sodbah so ga obsodili v hudo ječo do smrti. Letos dne 20. januarja se je pekovski pomočnik Franc Roesner, 19 let star, doma iz Braslovč, v Weizu blizu Gradea poskusil usmrtiti. Zarezal si je namreč bil žilo na desnej roki, toda spodneslo se mu je ter so ga smrti še rešili. Pred poskušanim samomorom napisal je pismo z naslovom do c. kr. okrajnega sodišča v Celji. V pismu pravi, da je on umoril Julijano. Isto razložil je tudi sedaj pred sodnikom. Na vprašanje, zakaj da se je hotel usmrtiti, odgovoril je, da zavoljo tega, ker ga je vest pekla preveč. Apat je toraj po nedolžnem prišel pod ključ.

Štajarsko. Svetli cesar so red železne krone tretje vrste podelili g. Romanu Grámpošiču, komandantu deželne komande žandarmerijske. — Deželni zbor je minulo jesen sklenil, da se v planinske občini St. Gallen na Gornjem Štajaru, proti večernej strani od Marija-Celja, na račun dežele priredi trsovnic, kjer bi se vzrejevale ameriksne trte za vinograde po slovenskem delu dežele. Da so „liberalci“ slabi gospodarji, spričali so zopet z nesrečnim sklepom. Zoper takšne „muhe“ liberalnih poslancev se sedaj pritožujejo spodnještajarski lastniki vinogradov in davkoplačevalci ter prosijo kmetijsko družbo naj si ona prizadene, da se „liberalna“ želja ne bode izvršila, češ, trta se mora zarezati tam, kjer je podnebje za njo, a ne med mrzlimi planinami. — Na Dunaji je umrla vdova Prélog. Cerkvi v Veržéju na Murskem polju sporočila je zdaten znesek. S pomočjo istega bodo vrli Veržéjenci sedaj kupili novo zvonilo in uro ter zvonik pokrili s plehovino. — V Središču je deklina Marija Rajhek usmrtila svoje dete ter pokopala v kleti. Nečloveško mater ovadil je njen 12letni bratec. — Dne 16. jan. je posestnica Antonija Kline v Oplotnici ravno navijala uro, ko je v sobo udrl dninar Vinko Kropelj. Ta je žensko dvakrat udaril po glavi s sekiro, dvakrat pa po roki, potem še z nožem 11krat zarezal v hrbet, da je umrla. Za „plačilo“ si je vzel 15 gld. 60 kr. — Pri sv. Iliji v Mislinji so dne 19. jan. trije pari slavili zlato poroko. To so zakonci Gfrerer, Čepelnik, Osojnikar. Po primernem govoru poročal jih je č. g. župnik Klaužar. — Ko so se onidan zvunaj Celja vojaki vadili streljati, je kroglija po nesreči skoz nasip predrla in v prsi zadela infanterista Tržana, da je umrl. Onesrečenec je doma iz Pil-

štanja. — Že leto in dan légar ali tifus plazi po Savinjski dolini. In nedavno je pri sv. Joštu blizu Gornjigrada v enej hiši izmed devet oseb umrlo jih sedem. — Nemila smrt pobrala je domoljubne gospode: okrajnega načelnika Praprotnika v Rogatecu, župnika Pajka v Poljčanah, Lipolda v Mozirji. —

„Posojilnica“ v Celji je od g. štacunarja Vaniča sredi mesta kupila hišo za 37.000 gl. Dobro! — Na kolodvoru pri Celji je služnik Franc Kramberger nesrečno prišel med vozove, ti so ga združili do smrti.

Cerkev in šola.

Nova papeževa okrožnica.

Prelepo in obširno pismo je izdal papež Leon XIII. vesoljnemu svetu, v katerem pojasnjuje, kakšne dolžnosti da imajo dandanes posebno spolnovati katoličani. Ker je tudi nam treba vedeti za te dolžnosti, podamo tudi mi poglobitve misli iz tega pisma, tembolj ker sv. Oče sam želi, da se s tem pismom seznani vsaki Katoličan.

Vrniti se h krščanskim zapovedim, spremeniti življenje, šege in navade med narodi kakor tirjajo zapovedi božje, to je potrebno; potrebno vsaki dan vedno bolje; zakaj kolikor bolj se svet oddaljuje od krščanske vere, tembolj hruje nanj nesreča, tako da s trepetom mislimo na sedajnost in s strahom gledamo v prihodnost. Svet je sicer mnogo razumnejši v posvetnih vednostih, a človekova duša ni s tem zadovoljna, pač pa hrepeni po stalni, večni dobroti. Po Bogu moramo hrepeneti: Boga spoznati, Boga ljubiti, to je človekova poglobitvena naloga. To velja o vsakem posameznem človeku, velja pa enako tudi o družini, tudi o državi, o človeški družbi sploh; tudi družba človeška se ima ozirati na stalne postavbe božje, sicer ne more spolnovati svojega namena. Žalibog pa vidimo dandanes, kako se prezirajo in zaničujejo zapovedi božje, ki jih oznanjuje katoliška cerkev in kolikor bolj so ljudje zvedeni v posvetnih rečeh, tembolj so nevedni o resnicah, ki zadevajo njih dušo.

Duše takih so v veliki nevarnosti, da se pogube, pa tudi državam tako življenje napravlja nevarnost in škodo. Zakaj ako ljudi ne bo vest odvrčevala od hudega, zastonj bodo policaji in vojaki se trudili, ako jih vera ne bo učila pokorščine pod postavno oblast, zastonj vse orožje. Žalostni dogodki nam to potrjujejo vsaki dan in morebiti nam prihodnost donese še kaj hujšega.

Naša dolžnost je torej, da si poiščemo pripomočkov, ki bi zmanjšali zlo, ki nas tlači in odstraniti nevarnosti, ki nam grozé. In kaj nam treba

storiti, da se razmere obrnejo na bolje? Verovati, kar zapoveduje krščanska vera in živeti po njenih naukih in sicer to velja za vsacega in za vse. In naša prva dolžnost je, da vsikdar pojasnujemo svojim vernim dolžnosti, katere jim je spolnovati; da učimo in svarimo, kakor je primerne časnim razmeram, da vsi najdejo pot resnice.

Ker je Izveličar ukazal apostolom, naj oznanjujejo evangelij vsem stvarjem, prejeli so s tem vsi ljudje dolžnost nauke poslušati in verovati, kakor pravi sv. pismo: „Kdor veruje in je krščen, bo izveličan, kdor ne veruje, bo pogubljen.“ Vsak pa, kdor je krščen, je s tem podložen cerkvi in ud najlepše in najsvetejše družbe, katero vodi rimski papež kot namestnik Kristusov. Dolžnost kristijanova je torej da kot sin ljubi svojo mater katoliško cerkev.

Ako nas namreč že natora sili ljubiti domovino, kjer smo rojeni in vzgojeni in sicer tako, da je vsak pošten državljani dolžan svojo domovino nele braniti, pač pa tudi ako treba za njo dati življenje, koliko bolj moramo šele mi kristijani vdani biti svoji cerkvi v ljubezni in zvestobi. Saj je cerkev sveto mesto živega Boga, hčerka Božja na zemlji, ki potujoč po zemlji ljudi za Boga pripravlja in nebeški sreči približuje.

Dolžnost nam je ljubiti domovino, ki nam je dala časno življenje, še večja nam je dolžnost ljubiti cerkev, ki nam bo dala neminljivo življenje, zakaj dostojno je in prav, da so nam dolžnosti do Boga prve in druge dolžnosti do bližnjega.

Toda nikar ne pozabimo: Nadnatorna ljubezen do cerkve in natorna ljubezen do domovine ste pravo za pravo sestre dvojčice, ki imata skupnega očeta, namreč Boga. Nasprotja med njima torej v resnici ne more biti. Dolžnost naša je torej, da ljubimo sami sebe in bližnjega, da ljubimo domovino, kjer smo rojeni in gosposko, kjer živimo; toda pri tem ne smemo pozabiti, da ljubimo cerkev kakor svojo mater in Boga z najiskrenejo ljubeznijo, katere smo sploh zmožni.

(Dalje prih.)

Gospodarske in obrtnijske stvari.

Čiščenje vina iz sadja. Če je sadje dobro in se z močdom in vinom prav ravna, se sadjevec sam očisti ter tudi čist ostane. Pripravi se pa tudi, da vino motno ostane ali pa kasneje postane motno ali črno. Takemu todkoven, se pogosto lahko pomaga s tem, da se pomeša s 5—10 odstotki dobrih fritskih vinskih drobtin, ali s 1 litrom posnetega sladkega mleka ali s $\frac{1}{2}$ litrom ribjega kleja na vsatih sto litrov. Poskušnja naj se pa napravi najprej v kakšni steklenici, da se vé, če se bode pomembek sponesel. V steklenico vina se denejo zato 4 tilice vinske drobtin ali ena tilica posnetega sladkega mleka ali pa pol tilice ribjega kleja, ter se dobro pretrese. Če postane vino v steklenici čez več dni čisto, smeš vino v sodu tudi tako izboljšati. V največ slučajih se najbolje obnese čiščenje z mlekom.

Parkete ali vločena tla očistiš ter jim daš znova svetlo barvo, če rabiš tole zmes: En del razsušene sode kuhaj eno uro z enim delom ugaše-

nega apna in 15 deli vode v železnem loncu. S to zmesjo namazi tla ter pusti nekoliko časa gori in skrtaj slednjč parkete s trdo krtačo.

Kako kujavca pripraviti, da vleče?

Upornega konja, ki noče potegniti, lahko včasih s tem napraviš, da potegne, če mu utakneš v gobec kosce prsti. Če si žival v glavo vtepe, da ne gre z mesta, tudi bič nič ne pomaga. Zato je dobro ga s kako stvarjo zmotiti in to se doseže s prstjo. Med tem, ko namreč skuša konj prst iz gobca spraviti, potabi na svojo trmo ter potegne. Če pa ta pomembek ne pomaga, tedaj naredi tako-le: Ko je konj naprežen, priprezi zadek k vozu drugega konja, ki dobro vozi, ter ga poženi. Trmoglavci bode napol vse moči, da se bode obdržal na mestu ter se ne pustil ritinsko vleči, nazadnje bode začel sam vleči. Nato naj se počene, in če neče vleči, ponavljaj ta pripomoček toliko časa, da bode začel počeno voziti.

Razne vesti.

(Katoliška družba) v Ljubljani ima v sredo dne 12. t. m. svoj letni občni zbor.

(Umrli) je znani slovenski rodoljub in pisatelj župnik g. Davorin Trstenjak. Za trudspolno njegovo delovanje dodeli mu Bog pokoj v nebesih!

(Semenj v Ljubljani) je bil zadnjič posebno živ ben; živine so prignali veliko, a prišlo je tudi mnogo kupcev, zato je bila primeroma draga.

(V Šent Vidu) nad Ljubljano je napravilo „katoliško društvo rokodelskih pomočnikov na Srečnico“ prijazno predpustnico; dvorana društvenega doma je bila polna ljudi; vrli rokodelci so spretno izvršili svoje naloge; videlo se je, da društvo prav krepko napreduje. Bog blagoslovi počeno rokodelstvo.

(Vincencijske družbe) vodstvo v Trzinu je izdalo lepo letno poročilo o delovanju mlade družbe. Iz poročila in računov se razvidi, s koliko vnemo delujejo triški bratje krščanske ljubezni za blagor bližnjega. Želeli bi si iz vseh slovenskih mest enakih veselih glasov.

(Na Gorici) pri Domžalah mislijo podaljšati cerkev, katera je res veliko premajhna. Ljudstvo se tam zelo množi zaradi velikih tovarn v Domžalah; zato je to delo zelo potrebno; vrli tej duhovniki, kjer ima „Domoljub“ petdeset naročnikov želimo pri tem in pri vsem najboljših uspehov in vsestranskega napredka.

(Planinsko društvo) „Kranjsko“ je sklenilo, da bode pote v hribe zneprejš zaznamovalo z mesingastimi križi, pribitimi na drevesa, a ne več, kakor dordaj, z barvami.

(V Vojniku) je oni dan sejem bil izredno živahen. Veliko živine se je odgnalo skoz Tirolsko na Švicarsko. Neki bližnji kupec je pa za par volov prodajalcu dal samo 5 gld. gotovine in pijačo, ostali znesek poravnala sta za dolg.

(Okrajna bolnišnica blagajnica Ljubljanska.) V dobi šestih mesecev obolelo je 453 blagajničnih udov. Največ jih je potlačila influenza; meseca januarija namreč je bilo blagajniških udov bolnih 207, torej od vseh skoro polovico. Umrlo je 8 udov. Izplačalo se je bolnišnine 2420 gld. 61 kr. samo meseca januarija 932 gld. 46 kr., bolniških oskrbovalnih stroškov 458 gld. 20 kr., vurnine 56 gld. 80 kr., zdravniških stroškov 1007 gld., za zdravila 616 gld. 83 kr.

(Deset pravil za vsakdanje življenje): 1. Ne odlašaj na jutri, kar zamoreš danes storiti! 2. Ne nadleguj drugega z delom, ki ga lahko sam storiš! 3. Ne indajaj denarja, preden ga dobiš v roke! 4. Ne kupuj, česar ne potrebuješ, če tudi je po ceni, za te je vse nepotrebno predrago! 5. Napuh nas več stane kakor lakota, žejna in mrzla! 6. Nikoli se ne boš kesal, ako boš zmerno žival jed in pijačo! 7. Nič ti ne bo težkega, ako boš z veseljem

delal. 8. Koliko bridkosti napravljajo ljudem nezgode, katerih se v prihodnosti boje, a jih ne zadenejo. 9. Opazuj vsako stvar od solnčne strani. 10. Ako si jezen, šteje do deset, preden kaj rečeš ali storiš, ako si zelo jezen, šteje do sto.

(Zmešalo se mu je.) 70 let staremu možu je umrla žena. Zelo je žaloval za umrlo, sam je rekel: „Bojim se, da bi se mi od žalosti ne zmešalo.“ — In res njegov strah ni bil prazen; čez nekaj mesecev se mu je res zmešalo, ko se je namreč v drugič oženil z 20letno deklino.

(Napaka in nesreča.) Prvi: Slišite, vi ste meni konja prodali in ste rekli, da nima nobene napake; pa ste vendar vedeli, da je slep.“ — Drugi: „Da je konj slep, to ni napako, to je nesreča.“

Listnica opravištev:

Današnji list poslali smo še vsem p. n. naročnikom po dosedanjem zaznamku. S prihodujo številko prične se nov red. Vse tiste p. n. naročnike, kateri so naznanili nebitvene nedostatkosti, pa list dobivajo redno, najljubše prosimo blagovoljno potrpeti, če se jim ne bi že zdaj povsod spolnile njih želje. Prihodnjič vstreglo se jim bode gotovo. A opozarjamo tudi resno, da se nam brezpotrebno razpošiljanje ne otežuje ter red ne krši, ker bi sicer delo postati moralo nezno. Enkrat zglašeno naj se brez skrajne sile več ne spreminja. Saj poglobilni namen pri naslovih biti mora le ta, da detični list vsprejme. Spremembe naj se naznanjajo vselej nemudoma, a pri nebitvenih naj se blagovoljno potrpi do časa, ko se uravnavati zopet ima nov red.

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 20. februarja.

Loterijske srečke.

Trst	25. januarja:	64,	16,	12,	90,	75.
Ljubljana	25. januarja:	71,	52,	1,	72,	16.
Gradec	1. februarja:	21,	2,	44,	89,	50.
Dunaj	1. februarja:	44,	51,	47,	6,	27.
Brno	5. februarja:	55,	29,	20,	54,	41.
Praga	29. januarja:	30,	70,	23,	3,	54.

Ivan Kregar,

izdelovalec cerkvenega orodja in posode

Rimska cesta št. 11, Ljubljana.

naznanja prečast. duhovščini in sl. občinstvu, da je otvoril

pasarsko delalnico

ter se priporoča v izdelovanje najraznovrstnejšega cerkvenega orodja, kakor:

monštrano, oltorjev, kelihov, tabernakelnov, svečnikov, lestencev (lustr) itd., katero obljubi izvršiti po najnovejši obliki, po poslanih vzorcih ali lastnem načrtu pošteno, lično, trpežno in po najnižji ceni.

Sprejemlje tudi staro orodje v popravilo in prenovljenje, posrebuje in pozlatuje v ognji. (10)

Ilustrovani ceniki so zastoj in franko na razpolago.

Dar za cerkev presv. Srca Jezusovega.

Katoliška srenja v slavnem glavnem mestu Weimar dosedaj ni imela nobene cerkve, ampak le molitveno sobico. Nemogoče je bilo, da bi v njej imelo prostora dovolj število pobožnih pri nedeljski službi Božji. Če tudi brez pripomočkov postavili smo spomladni temeljni kamen novi cerkvi Srca Jezusovega. Stavba kazala je, žali, velike težave, ko smo prišli na pesek in se je v globini kot neprošeni gost prikazala voda. To je oviralo zidanje in je zvišalo troške za 25.000 mark. Vkljub temu smo z Božjo pomočjo postavili v poletju velik del cerkvice. Zdaj pa so pokli vsi pripomočki. Moči naše srenje so bile skrajno napete. Revni in premožni se udeležujejo s pohvalno gorečnostjo pri donajanju darov. Celo dninar donaja svoj dar, otrok svoj prihranjeni vinar. Več nam ni možno storiti. Kako nam je tedaj zidati dalje? Vsi drugi viri so nam zaprti. Zato se obračam še enkrat na Vas, krščanski bratje, s prošnjo za kak kamenček za našo cerkev. Ne poznam druge zaloge, ljubi prijatelji, kakor tisto, katere je vidana v Vašo krščansko dobrodelnost. Dajte torej, kar Vam dati velevala ljubezen; „alehern, kakor je namenil v svojem srcu, ne z žalostjo ali po sili, zakaj veselega darovalca ljubi Bog.“ II. Kor. 9, 7. On, ki sejavcu deli seme in daje kruh v živež, Vam bo pomnožil sadove Vaše dobrodelnosti. Pomagajte nam, ljubi kristjani, k zgradbi hiše Božje! Kako sladko čutilo, svoj dar prinešiti v čast Božjo! Kako tolažilna zavest, si s tem storiti dolžnika Boga! Bog je zvest plačnik, ki tudi neopominjan obresti daje ob pravem času. Katoliki! pomagajte nam nadalje zidati! Boljše je malo dati, kakor ničesar! Z veliko malih darov bo postavljena naša cerkva. Vsak dar po poštni nakaznici ali v pisemnih znamkih nam je prijeten. Bog blagoslovi!

K. Jüngst, župnik.

Weimar, Thüringen.

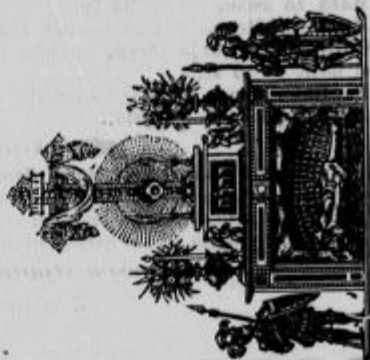
EDVARD ZBITEK,
izdelovatelj transparentne steklene mozajke
v Olomucu na Moravskem,
(delavnica v Neustiftu pri Olomucu)

svete grobove,

strogo obredne, v vseh velikostih ter posebno opozarja na sv. grobove, ki so napravljeni za manjše prostore ter se razpošiljajo celotni v dveh zabojih. — Ilustrovani in opisovalni cenilniki na zahtevanje zastoj in franko.

Predragi gospod!
Sv. grob smo hvala Bogu dne 19. m. m. nepohabljeno dobili ter se neizrečeno veselimo, da si smemo čestitati, kajti sv. grob je vsestranski veb. Spoštovanjem bilježi

dr. Stefan, (5-2)
konzistorijalni svetovalec in mestni župnik
v Karloveh v Sirmiji, 2. dan aprila 1880.

Deželna lekarna

Ludovika

v LJUBLJANI,

priporoča prečast. gospodom du-
poskušena in po najboljših pred-pri „Mariji Pomagaj“
Grečelna

Mestni trg št. 11,

hovnikom in p. n. občinstvu svoja
pisih pripravljena zdravila, kot:Angleški čudoviti balzam, 1 stekl. 10 kr., due.
1 gold., 5 due. 4 gold.Aromatični tobačni prašek, glavo krepčajoče
sredstvo. 1 stekl. 20 kr., due. 2 gold.Bastlerjeve kapljice zoper kolero, občno znano
braniło proti koleri, kolerinu in koliki. Stekl. 35 kr.Cvet zoper gušo in napeti vrat. Stekl. 20 kr.,
due. 2 gold.Cvet zoper luskin, najboljšo sredstvo za odstra-
njenje sitnih luskin na glavi, ki so tolikrat varok plešam.
Cena z navodilom rabe 80 kr.Cvet zoper protin in revmatizem za odpravo
vsakovrstnih bolečin, bodisi akutnih ali kroničnih. Cena
steklenice 50 kr., due. 5 gold.Dorševo ribje olje najboljšo bažo, katero jedino
zapisujejo zdravniki proti kašlju, škrofeljnom itd. Mala
stekl. 50 kr., velika 90 kr.

Elizabetna ustna voda, Stekl. 50 kr.

Franceva zdravilna esenca, proti boleznim v že-
lodeci in na jetrih, mrzlici itd. Stekl. 10 kr., due. 1 gold.,
5 due. 4 gold.Francosko žganje s soljo ali brez soli v steklenicah
po 20, 50 kr. in 1 gold.Grenko, tudi želodec krepčujoče vino, iz naj-
zdravilnejših gorenjskih rastlin. Steklenica, ki drži pol
litra, z navodilom rabe 80 kr.Horstova voda za oči proti unetim očem, njih
kataralnim afekcijam. Cena stekl. 50 kr., due. 3 gl.Kapljice za bledice, dobro sredstvo proti pomanj-
kanju krvi. Stekl. 40 kr.

Kapljice za krč, neprekinljive, 36 kr., due. 3 gl.

Kapljice zoper mrzlico. Stekl. 30 kr., due. 3 gold.

Kineška pomada pospešuje rast las. Lonček 50 kr.

Kri čistilne kroglice proti vsem boleznim, ki od
želodeca prihajajo. Cena škatljici 21 kr., zavitek s 6 škatl. in
navodilom rabe 1 gl. 5 kr., 6 zavitev 5 gl. 25 kr.Kri čistilni čaj Köllnerjev. Majhen zavitek 75 kr.,
velik 1 gold. 30 kr. z navodilom rabe vred.Kroglice za bledice dr. Blanda (pocukrane)
proti pomanjkanju krvi (bledici, slabosti, pešanju). Škat-
ljica velja 60 kr.Kroglice za trakulje, gotovo sredstvo proti tra-
kulji. Cena z navodilom 2 gold.Malaga-vino najboljšo vrsto za prebolele. Stekl.
1/2 litra 60 kr., 1/2 litra 1 gl. 20 kr., liter 2 gl. 20 kr.Marijino-celjske kapljice, slavno znano in zelo
pričjubljeno zdravilo proti boleznim želodeca. Steklenica
20 kr., due. 2 gold., 5 due. 7 gold. 50 kr.

Maža za gušo, lonček 35 kr.

Maža za kile, za vsakovrstne tudi zastarane 1 gl.

Obliz zoper kurja očesa, Luzerjev 60 kr., ravno
tak od mene le 40 kr.Pagliano-sirup, pravi iz Florencije, varuj se nič-
vrednih ponaredeb, cena 1 gold.**Homeopatična lekarna.**Deželna lekarna pri „Mariji Pomagaj“ je, kakor znano, najprva in najstarejša homeopatična lekarna na
Kranjskem. Napravljajo se te zdravila iz posebne dobrote in čistote ter najtočneje. Isto tako se dobé vsa zdravila
po receptih napravljena, vedno sveža in najboljše vrste. Po pošti se vsak dan dvakrat razpošilja.

Cenik pošljem, ako se naroči, gratis in franko, v katerem je še veliko več in bolj natančno popisanih zdravil.

Prosim vjdno, me p. n. občinstvu priporočati.

Z velespoštovanjem

Prašek za ščurke. Škatljica 30 kr.
Rudeči dunajski sok zoper kašelj. Stekl. 40 kr.
Ruska maža za ozeblino, jako dobro sredstvo.
Lonček 40 kr.

Salleilno kislina ustna voda. Stekl. 50 kr.

Salleilno kislina zobni prašek. Škatljica 30 kr.

Sirup iz planinskih zelišč proti kašlju, hripa-
vosti, pljučnim boleznim itd. napravljen iz pravih pla-
ninskih zelišč. Stekl. 50 kr., due. 5 gl.

Strup za podgane, najmočnejše sredstvo. 20 kr.

Strup za stenice. Steklenica 40 kr.

Tinktura za rast las. Steklenica 60 kr.

Tinktura za kurja očesa, bradavice in trdo kožo.
Stekl. 40 kr., 1/2, due 2 gold.Univerzalni jedilni prašek, izvrstno sredstvo
proti zlatej žili, slabemu želodecu, zgagi, pomanjkanju
slasti do jedij in zabasanju sploh jako pričjubljeno. Škat-
ljica z navodilom rabe 50 kr.Univerzalni zdravilni obliz (flajšter) zoper vsako-
vrstne rane, vnetje otekline itd. Škatljica 30 kr.Ustna voda dr. Duflos-a iz ameriških rastlin, ohran-
juje zobe in ozdravi vsakovrstne zobne bolezni. 60 kr.Voda za čiščenje obraza, pege, ogree, grinte in
druge nečistosti kože. Stekl. 80 kr.

Zobne kapljice. Stekl. 10 kr., due. 90 kr.

Zobni prašek po dr. Heiderju z dodatkom sali-
cilno-kislega natrona je jako pričjubljeno. Škatljica 30 kr.Železnato kineško vino pokrepča želodec. Cena
butelji 1 gold. 20 kr.Železnato salo iz kitovih jeter najboljšo vrsto, za
krepanje slabih otrok, katerim manjka krvi. Stekl. 60 kr.Želodčne kapljice Marije Pomagaj. Napravljene
so iz zelišč gorenjskih, zlasti okrog Brezji pri Mariji
Pomagaj nabranih, katere imajo lastnost vsakovrstne želo-
dčne bolezni ozdraviti. Stekl. 30 kr., due. 3 gold.Medicinska mila, lepo dišeče pomade, lasna
olja, parfumi, itd. vedno v zalogi.**Živinska zdravila.**Homeopatične kapljice za prašiče zoper vse pra-
šičje bolezni. Stekl. 30 kr.Prašek za prašiče po poskušnjah potrjen proti pere,
čemu ognju, vraničnemu in pljučnemu prisadu, pomanj-
kanju slasti do jedij, driski, kataru, itd. Zavitek 30 kr.Konjski cvet za utiranje udov, trzanje, otekline
spahnenje šipe na kolenu. Stekl. 1 gl. Liter 2 gold.Poskušeni konjski prašek. Zoper vsakovrstne
konjske bolezni. Ako se konju vedno po malo daje tega
praška, obvaruje se ga šestokrat nalezljivim boleznim.
Zavitek 50 kr.Poskušeni mlečni in goveji prašek. Ta prašek
je skušeno čistilo krvi ter izganja vse bolezenske snovi
iz života. Zavitek 50 kr.

Pasje kroglice proti pasjim boleznim. Škat. 50 kr.

Lud. Grečel, lekar.